

(Universit  di Venezia), il quale ha discusso alcune delle note di valore etnolinguistico registrate dall'APV collocandole in un pi  vasto quadro italo-romanzo ed europeo. Roland Bauer (Universit t Salzburg)   successivamente intervenuto illustrando le possibilit  di applicazione del modello dialettometrico ai dati dell'*Atlante*.   stata quindi la volta di Thomas Krefeld (Universit t München, co-Direttore del progetto *Verba Alpina*) che ha sottolineato come i ricchi dati dell'APV potranno arricchire la base di dati del progetto alpino. La struttura informatica di *Verba Alpina* permette infatti la valorizzazione dei dati di varia provenienza trasformandoli in uno standard coerente. Infine, ha chiuso la giornata l'intervento di Alessandro Vitale-Brovarone (Universit  di Torino) il quale partendo da alcune voci attestate dall'*Atlante* ha tratteggiato le dinamiche di ampio raggio che vedono lo spazio linguistico valdostano configurarsi come uno degli snodi pi  interessanti a cavallo tra lo spazio galloromanzo e l'italo-rom nia settentrionale.

L'iniziativa ha visto una forte partecipazione e la mediazione digitale alla quale le condizioni attuali ci hanno ormai abituati non ha impedito di percepire la soddisfazione con la quale quest'Opera   stata accolta dalla comunit  dei dialettologi (e, pi  in generale, dei linguisti attenti alla dimensione della variazione con particolare attenzione al lessico).

Matteo RIVOIRA
Universit  di Torino

«L'Edat Mitjana de les dones». 24es Jornades IRCVM de Cultures Medievals (26 i 28 de maig de 2021). — La imatge que ha presidit les Jornades d'enguany mostra una famosa il·lustració del *Codex Manesse* on quatre joves donzelles observen un torneig cavalleresc. El miniaturista es delita a representar la vistositat del combat, però nosaltres hem focalitzat l'atenció en les quatre donzelles que enraonen des dels merlets, a l'extrem superior de la il·lustració: paraules de dones i espais de dones, sovint relegats als marges dels manuscrits i als extrems de la història tradicional.

Les 24es Jornades de Cultures Medievals han volgut posar en valor tota la riquesa d'aquest món femeni  durant l'Edat mitjana. El 26 de maig, diverses ponències van tractar la fructífera relació entre les dones medievals i la creació literària, començant per les *trobairitz* occitanes. Wendy Pfeffer, de la University of Louisville, va analitzar la imatge de les *trobairitz* a les *vidas i razos*, un corpus de breus textos en prosa on se citen fins a onze d'aquestes trobadores, emprant sempre adjectius positius per descriure-les: bella, educada, gentil i fins i tot *magistra* en el cas de Tibors.

Rosa Medina, de la Universidad de Oviedo, va reivindicar l'oralitat dels poemes de les *trobairitz* i va explorar les possibles modalitats de la *performance* cortesana en el cas de les dones. Vicente Montes, de la mateixa universitat, va ressuscitar aquest món de l'oralitat a partir de l'estudi de les *griot*, les narradores i cantants de l' frica Occidental que encara avui dia preserven la tradició oral d'aquestes comunitats.

Vicenç Beltran, de la Universitat de Barcelona i de la Sapienza de Roma, va tractar la can  de dona tradicional, on una veu lírica femenina acostuma a relatar un encontre amorós en un paratge natural. L'estudi s va examinar algunes connexions m tiques, aix  com pervivències contemporànies d'aquestes cançons que, tot i mediatitzades per la ploma d'autors cortesans, remetien a un fons folklòric molt antic. Per  ltim, Aliza Florentino, de La Sapienza-Universit  di Roma, va presentar les veus femenines que es troben en les *jarchas* romàniques,  s a dir, en les estrofes finals del *muwassahat*, una forma po tica andalusina. Un denominador comú de les ponències i del debat que va seguir va ser l'èmfasi en la connexió entre veu femenina i oralitat en diferents llengües i tradicions po tiques.

El 28 de maig, les Jornades van continuar amb una taula rodona que portava per títol *Dones a l'edat mitjana: autoritats, creació i espais de vida*. D'acord amb l'esperit multidisciplinari de

l'Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCVM), el debat va congreguar investigadores d'àmbits de recerca molt diferents: Núria Jornet, Marta Sancho, Mireia Comas, Meritxell Simó i Blanca Garí, la moderadora, totes de la Universitat de Barcelona. En un primer torn d'intervencions, les participants van presentar els projectes de recerca que lideren, tots centrats en la figura de la dona medieval, des de diferents àmbits temàtics: la poesia lírica, l'espiritualitat, l'envelliment; i disciplinàries: la filologia, l'arqueologia, la història.

A partir d'aquí, el debat va ramificar-se en temes diversos tot fent una especial atenció a la valoració de l'estat actual dels estudis sobre dones i edat mitjana. Es va parlar dels avenços que van suposar la renovació dels vells paradigmes epistemològics gràcies al feminisme i als estudis de gènere, així com dels matisos que hom podria fer a alguns plantejaments i dels reptes que encara tenim per davant.

La moderadora va cloure el debat tot sentenciant que «la història de les dones és la història», i apuntant a la necessitat de superar la visió de la història dividida per gèneres.

Abel VÁZQUEZ

Jornades Internacionals d'Estudi «La brasa d'una llengua»: Centenari Jordi Pere Cerdà (Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 3 i 4 de juny de 2021). — Després que la pandèmia impedís que es poguessin celebrar mesos abans, els dies 3 i 4 de juny de 2021 van tenir lloc presencialment les Jornades Internacionals d'Estudi «La brasa d'una llengua»: Centenari Jordi Pere Cerdà, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans (Barcelona). Aquest simposi tenia com a objectiu homenatjar Jordi Pere Cerdà (1920-2011), un dels poetes més importants de la Catalunya del Nord, però també un escriptor que va esmerçar bona part de la seva vida a difondre la llengua catalana a França, a preservar la tradició cultural de la seva terra i a conrear diferents gèneres literaris (teatre, conte, novel·la, autobiografia, articulisme, etc.). A cent anys del seu naixement, i a punt de commemorar els deu anys de la seva mort, aquestes jornades van voler deixar testimoni del valor de la tasca de l'home i l'escriptor, fer conèixer més bé tota la seva obra i difondre'n una mica més el llegat intel·lectual. La trobada d'estudi va ser impulsada per la Universitat Autònoma de Barcelona, i tant la Institució de les Lletres Catalanes com l'Institut d'Estudis Catalans van participar en l'organització. Fa justament vint anys que es va celebrar, a Osseja i Llúvia, un col·loqui d'estudi de l'obra de Cerdà, amb les intervencions de professors, escriptors i amics, al qual va poder assistir el poeta. En aquesta ocasió, però, es va voler comptar amb destacats estudiosos de l'obra cerdaniana, però també amb especialistes d'un àmbit literari concret que l'autor nord-català havia conreat, així com amb joves investigadors que tot just començaven la seva carrera i que, per la seva recerca o pels seus interessos, podien aportar una mirada nova i diferent a la seva literatura. Les vint-i-quatre comunicacions que van integrar les jornades van anar a càrrec de ponents de vuit universitats d'arreu dels Països Catalans i quatre més de França, atès que pel fet de tractar-se d'un autor a cavall de dos països i de dos sistemes lingüístics demanava un coneixement més específic des de diversos àmbits d'estudi.

Aquest congrés es va estructurar en sis taules temàtiques, d'una durada aproximada de noranta minuts cadascuna (compostes generalment per quatre comunicacions i un col·loqui final breu), les quals aglutinaven alguns dels principals gèneres literaris o tasques culturals a què es va dedicar Cerdà al llarg de la seva vida: (1) Poesia i espai, (2) Tradició popular, (3) Narrativa, (4) Relacions literàries, (5) Teatre i (6) Llengua, traducció i memòria. Per bé que la poesia de Cerdà va tenir un marcat protagonisme (la lírica va ser el tema que va servir d'obertura de les jornades, i als seus versos van remetre diverses aportacions), també es va voler prestigiar aquella producció literària que no havia assolit tant reconeixement o potser restava menys estudiada, com ara les obres de tea-